

Lausunto hallituksen esityksestä hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta VN/20084/2024

Aluehallitus 04.03.2025
226/00.04.00/2025

Valmistelija talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 185 9985
tietojohdaja Simo Reipas p. 050 567 8537
palvelujohtaja Nina Peränen p. 050 594 6783
pelastusjohtaja Ville Mensala p. 040 336 0680

Selostus asiasta

Yleistä

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain muuttamisesta.

Rahoituslain muutosten tarkoituksena olisi hallitusohjelman mukaisesti kannustaa hyvinvointialueita asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Lisäksi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoituksen määrätymistekijöihin ehdotetaan muutoksia, joiden on perusteltua tulla voimaan vuonna 2026. Esityksellä toteutettaisiin myös julkisen talouden suunnitelmassa linjatut siirtymätasauksia koskevat kertaluontoiset säästötoimenpiteet vuosille 2026 ja 2027.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusteella kohdennettavan rahoituksen osuutta ehdotetaan nostettavaksi 1,5 prosenttiin sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksesta. Samalla asukasmäärän mukaan määrättyvää osuutta laskettaisiin 0,5 prosenttiyksikköä. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen laskentatapaa ehdotetaan täsmennettäväksi alueita kannustavammaksi.

Aluekohtaisten hyte-kertoimien perusteella rahoitusta kohdennetaan ensimmäisen kerran vuonna 2026. Esityksessä ehdotetaan, että hyvinvointialuekohtaisissa siirtymätasauksissa ei otettaisi huomioon hyte-kertoimen perusteella kohdennettavaa rahoitusta. Muutoksen tarkoituksena on varmistaa kannusteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimiin kaikille alueilla.

Hyvinvointialuekohtaisen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksen määrätymistekijöiden osalta päivitetäisiin terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon laskennallisten kustannusten määrittelyssä käytettäviä painotuksia. Kyseessä on lakisääteinen päivitys, joka perustuisi tilinpäätöstietoihin vuodelta 2023. Terveydenhuollon osuus olisi 55,29 prosenttia, vanhustenhuollon 21,20 prosenttia ja sosiaalihuollon 23,51 prosenttia kustannuksista.

Lisäksi tarveperusteisen rahoituksen ennakoitavuuden parantamiseksi ehdotetaan, että hyvinvointialuekohtaisten terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon palvelutarvekertoimien laskennassa otettaisiin vuosittain huomioon hyvinvointialueen tiedot saatavissa olevalta kahdelta viimeisimmältä vuodelta.

Pelastustoimen rahoituksen määrätymistekijöiden osalta tarkistettaisiin pelastustoimen riskikertoimen määrittelyssä käytettäviä tekijöitä ja niiden painokertoimia.

Julkisen talouden suunnitelmassa linjattujen valtiontaloudellisten säästöjen (15 milj. euroa vuonna 2026 ja 20 milj. euroa vuonna 2027) toteuttamiseksi siirtymätasauksia leikattaisiin kertaluonteisesti vuosina 2026 ja 2027. Vuoden 2022 kuntien kustannusten ja alueen laskennallisen rahoituksen erotusta tasaavan siirtymätasauslisän porrastusta muutettaisiin 25 eurolla asukasta kohden vuonna 2026 ja 30 eurolla asukasta kohden vuonna 2027. Muutos koskisi vain niitä siirtymätasauslisää saavia hyvinvointialueita, joilla laskennallinen rahoitus suhteessa kustannuksiin on rahoitusmallin toimivuudesta saadun tiedon perusteella turvattua eikä vähennyksen siirtymätasauslisään siten arvioida vaarantavan palveluiden järjestämiseksi riittävää rahoitusta. Tällöin vähennys koskisi käytännössä vain Helsingin kaupunkia. Muutoin siirtymätasausmalli pysyisi ennallaan.

Esitys on tarkoitus antaa eduskunnan käsiteltäväksi huhtikuussa 2025. Lakimuutokset tulisivat voimaan 1.1.2026.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 7.3.2025.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan
Päätösehdotus	Aluehallitus päättää hyväksyä liitteenä olevan luonnoksen Keski-Suomen hyvinvointialueen vastauksesta lausuntopyyntöön.
Päätös	Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.